VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valtioneuvoston Puolustusselonteosta

MARKO SYNKKÄNEN, BUDJETTINEUVOS
VALTIOVARAINVALIOKUNNAN HALLINTO- JA TURVALLISUUSJAOSTO 6.2.2025

Huomioita Puolustusselonteosta (VNPS 2024)

- Valtioneuvoston puolustusselonteossa (VNPS 2024) tarkastellaan kattavasti puolustuksen kehittämistä varauduttaessa turvallisuusympäristöstä kumpuaviin uhkiin. Selonteossa tuodaan esille laaja kirjo erilaisia puolustukseen liittyviä kehittämiskohteita.
- Puolustusselonteon aikajänne ylittää kuluvan vaalikauden ulottuen 2030-luvulle. Puolustusselonteolla ja sen toimeenpanolla varmistetaan, että Suomen puolustuskyky vastaa toimintaympäristön vaatimuksia.
- Yksityiskohtaiset rahoituspäätökset tehdään osana julkisen talouden suunnitelmien sekä talousarvioesitysten laatimista.

Poimintoja Puolustusselonteon resurssilinjauksia koskevista tavoitteista

- Maapuolustuksen uudistaminen jatkuu 2030-luvun loppuun saakka ja se edellyttää merkittävää resursointia, joka on mittaluokaltaan vähintään samaa tasoa kuin käynnissä olevat meri- ja ilmapuolustuksen strategiset hankkeet yhteensä.
- Suomi osallistuu Naton puolustussuunnitteluprosessiin sekä sisällyttää Suomelle siinä kohdennettavat suorituskykytavoitteet Puolustusvoimien kehittämisohjelmaan. Toimeenpanon aikajänne pääosin 7-19 vuotta (osassa tavoitteista aikajänne lyhyempi)
- Puolustusvoimien palkattua henkilöstöä on kasvatettava vielä 1 500 henkilötyövuodella aiemmin linjatun 500 henkilötyövuoden lisäksi kuluvalla ja seuraavalla vaalikaudella.
- Tämän ohella lisäresurssitarpeita aiheuttavat muun muassa asevelvollisuusjärjestelmän ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittäminen, varusmiesten taloudellisten etuuksien korottaminen sekä sotilastiedustelun ja TKI-toiminnan vahvistaminen.
- Suomen puolustusbudjetin vähimmäistasoksi tulee asettaa Natossa yhdessä sovittu tavoitetaso (nykyinen 2 % BKT:sta).
- Puolustusselonteossa ei ole esitetty varsinaisia kokoavia euromääräisiä arvioita kustannuksista tai niiden tarkasta ajoittumisesta (epävarmuus turvallisuusympäristöstä, toimeenpanon aikataulutus, korotuspaine Naton tavoittelemaan puolustusmenojen BKT-osuuteen).

Nato-maiden puolustusmenot, % BKT:sta 2023-2024 (ennakkotieto)

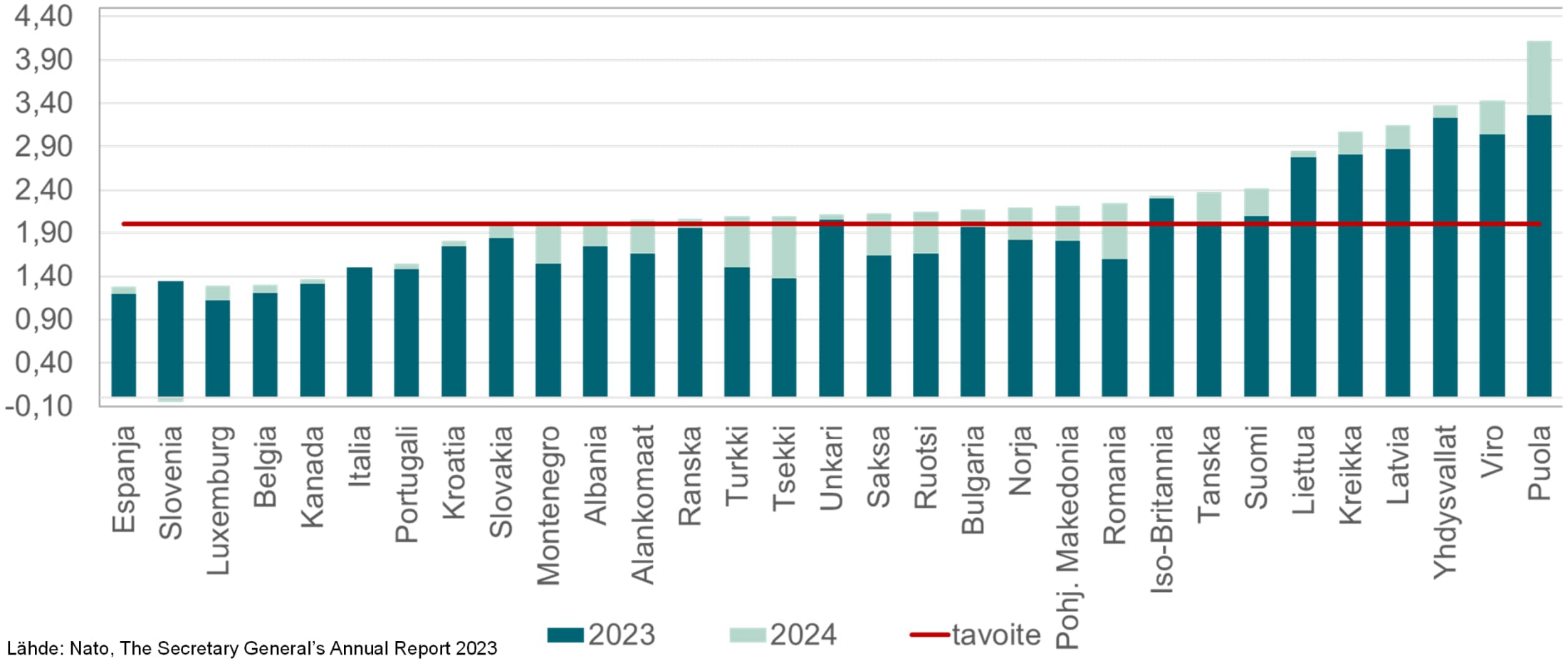

Lähde: Nato, The Secretary General's Annual Report 2023

Julkinen velka EU-maissa 2024-2026, vuoden 2024 taso ja muutos 2024-2026, % BKT:sta

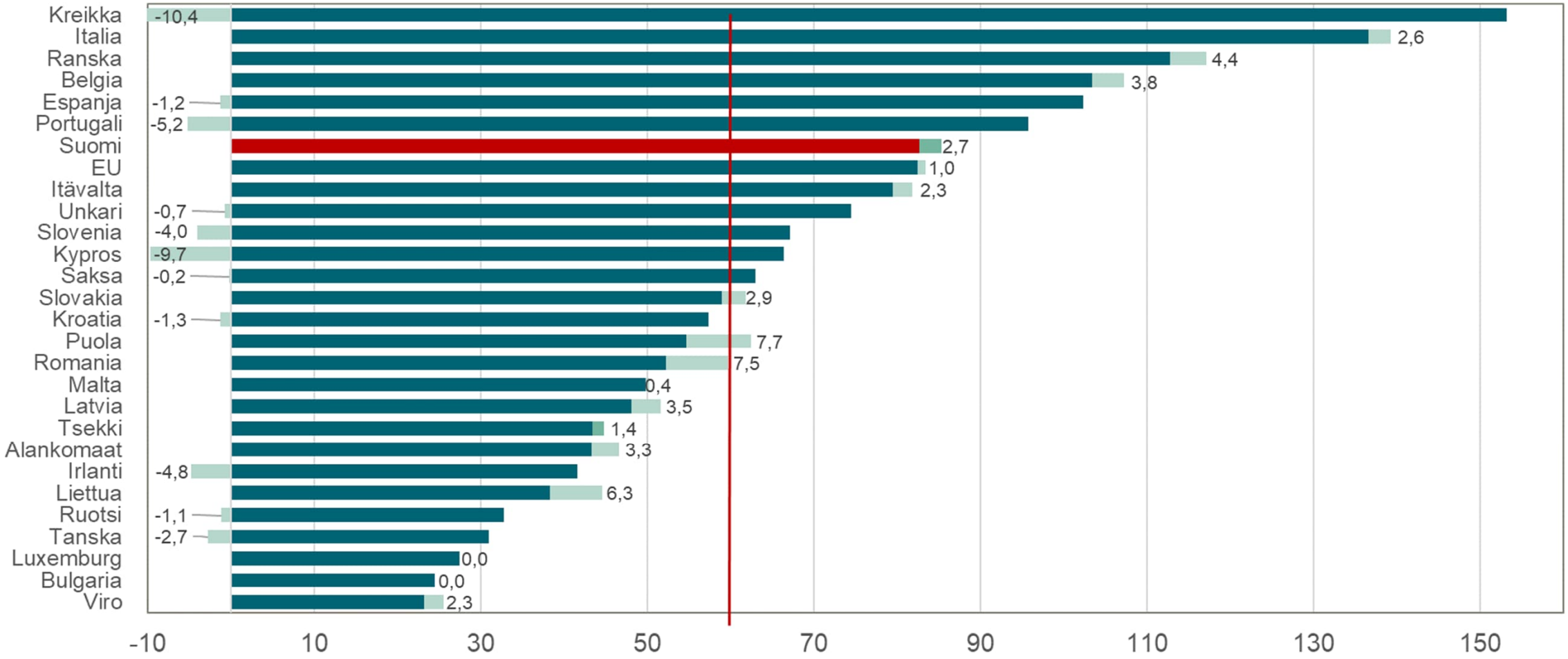

Lähde: Euroopan komissio, talviennuste 2024

Puolustusmateriaalihankintaan kohdennetut määrärahat 2021-2025, milj. euroa (27.10.18)

	2021	2022	2023	2024	2025
A. Budjetoitu määräraha (TA+LTA:t)	504	1 290	1 927	1 421	1 474**
B. Edelliseltä vuodelta siirtyvä määräraha	805	826	1 499	2 072	2 307*
A+B. Käytettävissä oleva määräraha	1 310	2 116	3 426	3 493	3 781
C. Käytetty määräraha, pl. peruutukset	483	586	1 084	1 186	-
D. Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha	826	1 499	2 072	2 307*	-

- Sodan seurauksena materiaalin toimitusajat pidentyneet ja hinnat nousseet.
- Materiaalihankintoihin kohdennetun määrärahan siirtyvä erä kasvanut poikkeuksellisen korkeaksi.

Velkasuhteen kehitys pidemmällä aikavälillä

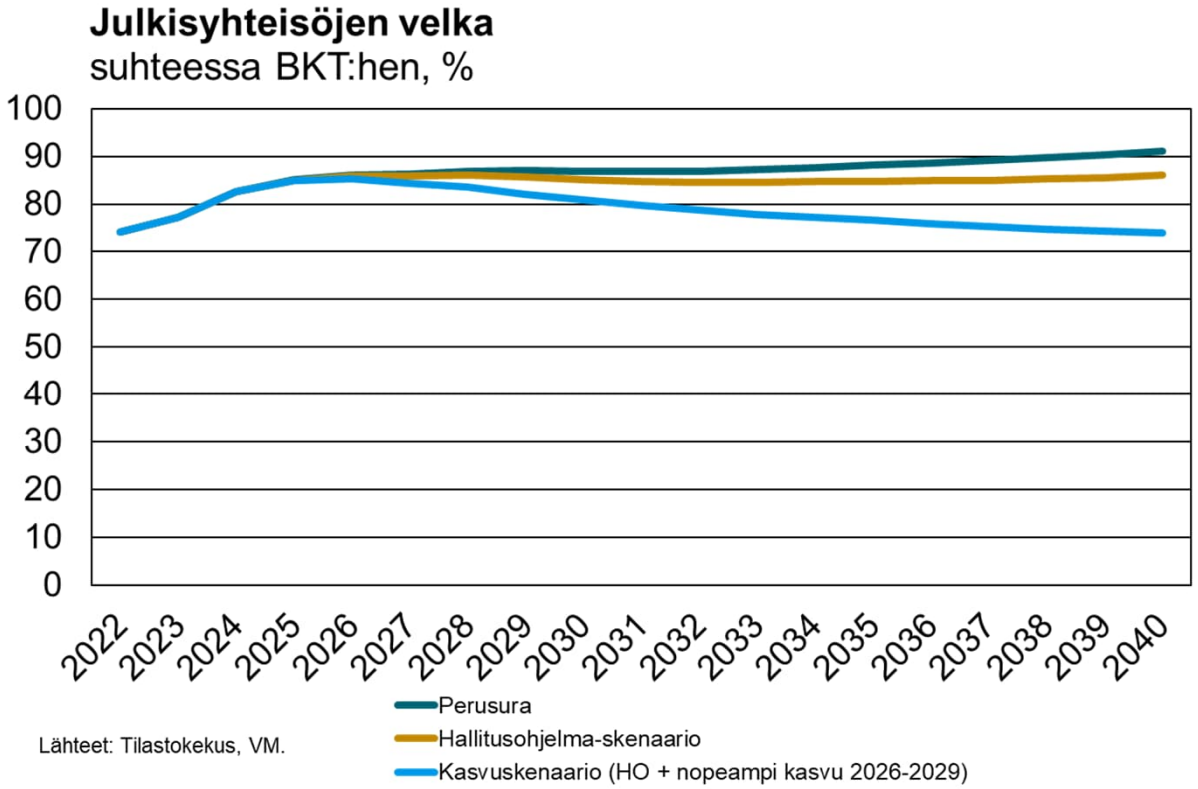

- Kun hallituksen päätökset toteutuvat täydessä mitassaan ja suunnitellussa aikataulussa, velkasuhteen kasvu pysähtyy ja tasaantuu lähivuosiksi.
- Väestön ikärakenteen muutos kuitenkin jatkuu, jonka myötä työikäisten lukumäärä alenee ja ikäsidonnaisiin menoihin kohdistuu edelleen nousupainetta pitkällä aikavälillä.
- **”Tasapainoinen ja kestävä julkinen talous on keskeinen edellytys puolustuksen kehittämiselle.”** VNPS 2024

Yhteenveto

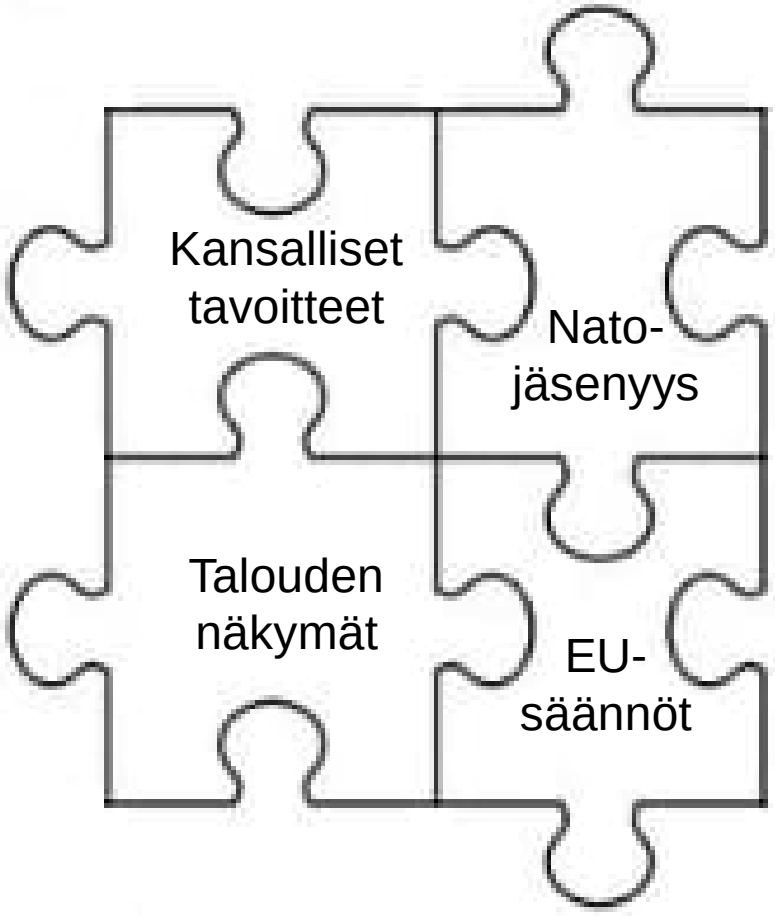

- Puolustusselonteossa asetetut tavoitteet palvelevat pitkäjänteistä suunnittelua ja poliittista tahdonmuodostusta
- Selonteon toimeenpano edellyttää kuitenkin asetettujen tavoitteiden yhteensovittamista kokonaisuudeksi, joka luo edellytykset tasapainoisen ja taloudellisesti kestävään lopputulokseen (demografinen muutos, EU-säännöt)